

Ált/29-13/2024.

Döntéshozatal: Egyszerű többség

Tárgyalja: Terület- és Vidékfejlesztési
Bizottság

ELŐTERJESZTÉS

- a Vármegyei Közgyűléshez -

a TOP_PLUSZ-3.1.1-21-SB1-2022-00001 azonosítójú
„Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegyei foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési
együttműködések” című projekt előrehaladására

Az előterjesztést

készítette

Zsel Emese

szakmai szempontból

ellenőrizte

Kósa Tímea

törvényességi szempontból

ellenőrizte

Dr. Papp Csaba

Tisztelt Vármegyei Közgyűlés!

Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegye 2021-2027 közötti időszakára vonatkozó fejlesztési dokumentumaiban a vármegye jövője és fejlődése szempontjából meghatározó, hogy egyre többen végezzenek értékteremtő, hasznos munkát és jussanak tisztességes munkajövedelemhez.

A foglalkoztatás előremozdításának fontos eleme az aktivitási ráta növelése.

Fejlesztéspolitikai cél a munkaerőpiacról kiszakadt emberek visszavezetése a munka világába. Fontos, hogy azok közül is minél többen juthassanak munkához, akik a nyílt munkaerőpiacon nem versenyképesek.

Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegye foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési céljai összefogással, a programok szinergiája és egymásra épülése, a források integrált és koncentrált felhasználása révén valósulhatnak meg.

A Központi Statisztikai Hivatal adatai alapján 2024 I. negyedévében Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegyében a 15–64 éves népesség az egy évvel korábbinál 6,3 ezer fővel kevesebben, 230 ezren jelent meg foglalkoztatottként a munkaerőpiacon. A munkanélküliek 28 ezer fős száma 7,4 ezer fővel lett magasabb a 2023. I. negyedévihez képest. Mindezek következtében a gazdaságilag aktív népesség kismértékben, 258 ezer főre bővült, az aktivitási arány pedig 75,5%-ot tett ki. A foglalkoztatási ráta is csökkent a foglalkoztatottak számával párhuzamosan, 1,1 százalékponttal, 67,3%-ra az egy évvel korábbihoz képest. A ráta elmaradt az országos átlagtól 74,7%, egyben a főváros és a vármegyék körében az egyik legalacsonyabb volt. Az egy évvel korábbinál 9,6%-kal kevesebb, 23 ezer álláskeresőt tartottak nyilván 2024. március végén Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegyében. Ezzel tovább folytatódott a 2021 márciusa óta tartó csökkenő tendencia, ennek mértéke az országos átlagnál nagyobb volt. A pályakezdő álláskeresők száma 1738 fő, 23%-kal lett kevesebb, közülük került ki az összes álláskereső 7,4%-a. Ez az arány a főváros és a vármegyék körében az egyik legmagasabb volt. Ezer lakosra az országos átlagnál több, 45 álláskereső, a vármegyén belül arányuk a Nyíregyházi járásban volt a legkedvezőbb (21 fő), a Csengeri járásban pedig a legkedvezőtlenebb (73 fő). A munkanélküliségi ráta is emelkedett, az egy évvel korábbi 8,1%-ról 10,9%-ra. Az arány meghaladta az országos átlagot (4,7%), egyben a főváros és a vármegyék körében az egyik legmagasabb volt. Gazdaságilag inaktív 84 ezer fő volt, számuk 5,4%-kal csökkent az egy évvel korábbihoz képest. Országosan 3,9%-os mérséklődés következett be.

A Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Kormányhivatal adatai alapján a 2024. év júniusi zárónapján a 30 év feletti álláskeresők száma Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegyében 16.347 fő, mely valamennyi nyilvántartott álláskereső 75,84%-át teszi ki. Összességében ugyanakkor a legmagasabb munkanélküli rátával bíró vármegyék egyike Szabolcs-Szatmár-Bereg. A már jelenlévő termelő és szolgáltató vállalkozások munkaerő megtartása és bővítése is jelentős kihívás, a kis-és középvállalkozások humán erőforrás igénye mellett. A munkaerő helyben megtartása, ösztönzése és az elvándorlás mértékének csökkentése jelentős feladat vármegyénknek hiszen a teljes munkaidőben alkalmazásban állók havi nettó átlagkeresete országos szinten vármegyénkben a legkevesebb. Országos szinten 2024 I. negyedévében a nettó átlagkereset 14,2%-kal emelkedett, leginkább Hajdú-Bihar vármegyében, illetve Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegyében (17,0% és 17,1%-kal). Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegyében a teljes munkaidőben alkalmazásban állók havi nettó átlagkeresete 2024 I. negyedévében 303 ezer Forint volt. Az összeg növekedési üteme meghaladta az országos átlagot (14,2%), amely egyben főváros és vármegyék körében a legmagasabb volt. A pozitív változások ellenére a KSH adatai jól szemléltetik, hogy Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegyében a legkevesebb a teljes munkaidőben alkalmazásban állók havi nettó átlagkeresete, amely újabb problémákat vet fel vármegyénkben.

Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegye korfa szerkezete kedvező, de a munkaképes korú lakosság aktivizálása további kihívásokat rejt, a KSH legfrissebb adatai alapján. Az el és kivándorlás mértékének elemzése, a vármegyéből kiköltözni kívánó elsődleges fiatal korosztály helyben tartása, megtartása prioritás.

A fenti munkaerőpiaci problémák javítását célozva, közösen valósítja meg Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegye Önkormányzata és a Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Kormányhivatal alkotta Konzorcium a TOP_PLUSZ-3.1.1-21-SB1-2022-00001 azonosítószámú projektet, amely 7,450 milliárd forint támogatásban részesült. A projekt előkészítő fázisa 2023. április 30. napján lezárult. A projekt tervezése során, a kiírásnak megfelelően az alábbi célcsoportok kerültek meghatározásra a 30 év felettek tekintetében:

- Az építőipar és a kereskedelem, gépjárműjavítás területén elhelyezkedni szándékozó -3-6 hónapja nyilvántartott - álláskeresők
- Tartós (legalább 12 hónapja) álláskeresőként nyilvántartottak
- Közfoglalkoztatásból legfeljebb 6 hónapja kilépő álláskeresővé válók
- Inaktívak.

A munkaerőpiaci problémák megoldásához foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési együttműködés létrehozása és működtetése szükséges, a projekthez kapcsolódó komplex partnerségi hálózat létrehozását célzó Foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési együttműködési megállapodás ünnepélyes aláírására 2023. február 28. napján került sor. Az Együttműködési Megállapodással létrehozott Foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési Együttműködést (Partnerséget) az alábbi 14 szervezet alkotja:

- Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegye Önkormányzata,
- Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Kormányhivatal,
- Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata,
- Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Kereskedelmi és Iparkamara,
- Vállalkozók és Munkáltatók Országos Szövetsége Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Szervezete,
- Magyar Agrár-, Élelmiszergazdasági és Vidékfejlesztési Kamara Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Igazgatósága,
- PRIMOM Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Vállalkozásélénkítő Alapítvány,
- Nyíregyházi Egyetem,
- Nyíregyházi Szakképzési Centrum,
- Mátészalkai Szakképzési Centrum,
- Kisvárdai Szakképzési Centrum,
- ÉFOÉSZ Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Egyesülete
- Északi Agrárszakképzési Centrum
- Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Mérnöki Kamara.

A projekt keretében elkészült a Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegye foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési stratégia a 2021-2027 időszakra. Kidolgozásra kerültek továbbá a szakmai működést megalapozó dokumentumok is (ügyrendek, munkatervek).

A Foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési Együttműködés (Partnerség) első ülését 2023. április 25. napján tartotta. Az ülésen a Partnerség és Irányító Csoport Ügyrendje, a Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegye foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési stratégia 2021-2027 dokumentumok, valamint a Partnerség éves munkatervének elfogadására került sor.

Az Irányító Csoport első ülését 2023. április 25. napján tartotta, ezt követően a tavalyi évben több alkalommal is üléseztek. 2024-ben március 11-én ülésezett az Irányító Csoport először, ahol a tagok elfogadásra javasolták az éves munkaterveket, többek között a Paktumiroda

munkaterve 2024 című dokumentumot is és egyeztettek a projektfejlesztést lezáró Támogatási szerződésmódosításról, majd július 3-án újra összeült a testület, a legutóbbi ülés témája a projekt keretében tervezett tevékenységek, az indikátorok teljesülése és az aktuális problémák voltak.

A projekt keretében tematikus munkacsoportok is létrejöttek, Képzési és Önkormányzati Munkacsoport alakult.

A Képzési Munkacsoport tagjai a nyíregyházi, mátészalkai és kisvárdai tankerületek vezetői, tagjai fontosnak tartják a foglalkoztatás- és gazdaságfejlesztés szempontjából a köznevelés, felsőoktatás intézményeivel, képviselőivel szoros együttműködés erősítését.

Az Önkormányzati Munkacsoport tagjai Mátészalka, Nyírbátor és Kisvárdai városok önkormányzatainak polgármesterei. A munkacsoport tagjai elengedhetetlennek tartják az álláskereső személyek számára a képzést, az integrációt, a mentorálást, valamint lényegesnek tekintik a munkába járás támogatását és a közlekedés fejlesztését, annak érdekében, hogy a vidéki településekről bejáróknak is a megfelelő infrastrukturális körülmények biztosítottak legyenek. A fiatalok helyben tartása is közös cél, ennek tükrében alapozni kell a helyi identitást fejlesztő és társadalmi kohéziót erősítő programokra, kulcsfontosságú továbbá a pályaorientáció erősítése is a vármegye területén. Az Önkormányzati Munkacsoport a projekt keretében megvalósítható, lehetséges PR- és marketing tevékenységeket is megvitatta egy későbbi ülésén, amelyen kreatív ötletek születtek és hasznos tanácsokat nyújtottak a szervezetek egymás számára.

A Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Kormányhivatal elindította a projekt keretében a vállalkozóvá válást elősegítő programelemet, 2023-ban 26 fő regisztrált álláskereső számára nyújtott segítséget arra vonatkozóan, hogy vissza nem térítendő támogatással elindíthassa vállalkozását, 2024. április 4-én szintén több, mint 60 fő álláskereső nyújtotta be pályázatát erre a programelemre.

A feladatok között továbbra is szerepel a foglalkoztatási partnerség működési tapasztalatainak összegyűjtése. A projekt keretében foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési együttműködések keretében helyi termék és szolgáltatásfejlesztéshez kapcsolódó tevékenység, befektetésösztönzési tevékenységek is tervezettek, a munkaerő-piaci programok, a célcsoport képzéshez, foglalkoztatáshoz vagy foglalkoztatást elősegítő szolgáltatásokhoz kapcsolódó tevékenységek mellett. A Működési Kézikönyv Miniszterelnökség Támogatásokat Vizsgáló Irodájával leegyeztetve került elkészítésre, amely jóváhagyásra került. A projekt 1.

mérföldköve 2023. november 20-án került elfogadásra. A projektfejlesztéshez kapcsolódó Támogatási Szerződés módosítás feltételekkel került jóváhagyásra, majd a projekt újraértékelését követően lépett hatályba. A projekt újraértékeléséhez kapcsolódó feladatokat a konzorcium határidőre teljesítette.

A projekt keretében továbbá egyeztetésre került sor a 3.1.2-21 „Szociális célú városrehabilitáció” (ESZA+) projektek megvalósítóival, melynek hatására megkezdődött a közös munka az Együttműködési Megállapodást aláíró valamennyi szervezettel.

A projekt keretében az alábbi szakmai tevékenységekre vonatkozó tervezet került benyújtásra:

I. Helyi termék- és szolgáltatásfejlesztéshez kapcsolódó tevékenységek gazdasági szereplők részére:

- A szereplők ágazataikhoz és igényeikhez igazítva kerülnek megszervezésre workshopok (műhelymunka), konferenciák, best practice (jó gyakorlat) rendezvények, egy-egy iparágat bemutatva, mint pl.: élelmiszeripar, vegyipar, textilipar, szolgáltatók stb.
- Helyi termék- és szolgáltatásfejlesztési piackutatás készítése az adatbázisra alapozva.
- Helyi-termék kataszter frissítése.

II. Helyi termékhez kapcsolódó tevékenységek magánszemélyek részére:

- Szintén ágazataikhoz és igényeikhez igazítva kerülnek megszervezésre részükre workshopok (műhelymunka), konferenciák, best practice (jó gyakorlat) rendezvények, egy-egy iparágat bemutatva, mint pl.: élelmiszeripar, vegyipar, textilipar, szolgáltatók stb.
- A helyi termék- és szolgáltatásfejlesztési stratégia átdolgozása és egyszeri felülvizsgálata.
- Helyi termék- és szolgáltatásfejlesztési piackutatás készítése az adatbázisra alapozva.
- Helyi-termék kataszter frissítése.

III. Befektetés-ösztönzéshez, ágazati gazdaságfejlesztéshez kapcsolódó tevékenységek:

- Gazdaságfejlesztési és befektetésösztönzési konferenciák szervezése a cél, e tevékenység épít a korábbi vármegyei paktum tapasztalataira. A konferenciákon bemutatásra kerülnek a fejlesztési folyamatok, a helyi ipari parkok. Kiemelt feladat a gazdaság élénkítése, a meglévő munkahelyek megtartása és új munkahelyek létrehozása, fontos továbbá, hogy a fiatalok a színvonalas fejlesztéseknek köszönhetően itthon tudjanak maradni, haza tudjuk őket hozni.

- Gazdaságfejlesztő fórumok szervezése a helyi vállalkozások tapasztalat cseréje, jó gyakorlatok bemutatása, széleskörű partnerségek kialakítása és fenntartása a kölcsönös előnyökre fókuszálva a további cél.
- Gazdaságfejlesztő workshop (műhelymunka) kerültek betervezésre, moderátor segítségével kerekasztal beszélgetések megvalósítására, műhelymunkák szervezésére kerül sor.
- Gazdaságfejlesztő-pályaorientációs nap szervezése is tervezett, célja a szakmák, munkahelyek, foglalkoztatók népszerűsítése, pályaorientációs nap szervezése fiatalok és inaktív, álláskeresőkre részére, összefogva a helyi tankerületekkel, szakképzési centrumokkal, segítséget nyújtva a szakmaválasztásban és az elhelyezkedésben. Helyszín Mátészalkán, Nyírbátorban és Kisvárdán, valamint Nyíregyházán, valósulna meg.
- Befektetésösztönzési adattár készül, amely összefogja a vármegyei releváns adatokat.

IV. Szociális gazdaság fejlesztésének támogatása, termék- és szolgáltatásfejlesztés segítése, piacra jutás segítése, a piaci és állami szereplők, valamint a szociális vállalkozások közti partnerségek fejlesztése:

- Szakmai fórumok, ismeretterjesztő rendezvények szervezése, a vármegyei szociális gazdaságokban termelt, tájegységre jellemző termékskála aktualizálása, vállalkozóvá válást segítő tájékoztató fórumok szervezése magánszemélyek számára.
- Workshopok (műhelymunka) a tudás- és ismeretmegosztás céljából, a közös gondolkodás, együttműködés fejlesztése és elkötelezettség megteremtése érdekében.
- Best practice rendezvények (jó gyakorlatok) megvalósítása, amelyek lehetőséget biztosítanak a magánszemélyeknek arra, hogy jó gyakorlatokat ismerhessenek meg egy-egy adott terület szakembere által nyújtott előadás keretein belül vagy akár egymástól is.
- Belföldi jó gyakorlatok összegyűjtése: országos szintű gazdatúrák szervezése, gazdaságok látogatása, az ország különböző pontjain. A gazdatúrák meghívotti köre a kataszter regisztrált tagjaiból kerül összeállításra.
- Szociális gazdaságban termelt helyi termék piacra jutásának segítése: egy-egy adott térségre vonatkozó, szociális gazdaságban termelt tájegységre jellemző termék kiemelése és menedzselése, piacra jutásának segítése (legalább 5 db).

Tanulmányok készítése:

- Tanulmány a vármegyei munkaköri kompetenciákról
- Beszállítói láncok feltérképezéséről szakmai anyag készítése

- Munkaerőpotenciál beazonosítása, kompetencia-térkép készítése

V. Foglalkoztatást elősegítő tevékenységek

- A munkaerőpiaci elhelyezkedéshez szükséges szociális szolgáltatások biztosítására kerül sor, ezen belül szociális diagnózis és egyéni szociális fejlesztési terv készítésére, mentálhigiénés tanácsadásra, szociális környezet megismertetésének, a szociális szabályok, szokások elsajátításának támogatására, és szociális ellátásokra és szolgáltatásokra vonatkozó tanácsadásra előadás keretében, valamint szociális ellátásokra és szolgáltatásokra vonatkozó tanácsadásra is sor kerül családok részére.

- Munkaerőpiaci beilleszkedést segítő programok inaktívák részére, amely fejlesztő foglalkozásokat, workshop-okat, rendezvények szervezését jelent az inaktívák részére. Mindez a motiváció kialakítására és erősítése céljából, illetve az önálló jövedelemszerzésre való képesség kialakítására, fejlesztésére.

Kérem a tisztelt Vármegyei Közgyűlést, hogy az előterjesztést megtárgyalni és a határozat-tervezetet elfogadni szíveskedjen.

Nyíregyháza, 2024. július 11.

SZABOLCS-SZATMÁR-BEREG VÁRMEGYEI KÖZGYŰLÉS

.../2024. (VII.23.)

önkormányzati határozata

**TOP_PLUSZ-3.1.1-21-SB1-2022-00001 számú,
„Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegyei foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési
együttműködések” című projekt
előrehaladásáról**

A Vármegyei Közgyűlés

a TOP_PLUSZ-3.1.1-21-SB1-2022-00001 azonosítószámú „Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegyei foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési együttműködések” című projekt előrehaladásáról szóló előterjesztést megtárgyalta, az abban foglaltakkal egyetért.

A határozatot kapja:

Vármegyei Önkormányzati Hivatal, Helyben

Nyíregyháza, 2024. július 23.